

Journal of Recreation and Tourism Research

Journal home page: www.jrtr.org

ISSN:2148-5321

DOI: 10.31771/jrtr.2019.45

KÜLTÜREL MİRAS TURİZMİ KAYNAKLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ AÇISINDAN BURDUR İLİ'NİN İNCELENMESİ

Ali İNANIR^a

^a Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Ağlasun Meslek Yüksekokulu Burdur. Türkiye. (ainanir@mehmetakif.edu.tr)

ARTICLE HISTORY

Received:
13.10.2019

Accepted:
21.12.2019

Anahtar Kelimeler:

Kültürel Miras Turizmi
Sürdürülebilirlik
Burdur

Keywords:

Cultural Heritage Tourism
Sustainability
Burdur

Article Type: Research Paper

ÖZ

Somut ve somut olmayan kültürel miras kaynaklarının turizm amaçlı kullanılmasından ortaya çıkan kültürel miras turizmi, kırsal bölgelerde yaşayan yerel halkın kalkınmasında oldukça önemli bir etkiye sahiptir. Bu durumun etkin bir şekilde gerçekleşebilmesi için kültürel miras kaynaklarının belirlenerek ve gün yüzüne çıkarılarak sürdürülebilir turizm felsefesi çerçevesinde gelecek nesillere aktarılması gerekmektedir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı Burdur ilinin kültürel miras turizmi kaynaklarını ortaya koymak ve kaynakların sürdürülebilir olarak kullanımının gerçekleşip gerçekleşmediğini ortaya çıkarmaktır. Yörede benzer bir çalışmanın olmaması ve bu açıdan literatürdeki boşluğu dolduracak olması araştırmayı önemli kılmaktadır. Araştırmanın yapısına uygun olarak nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında doküman incelemesi ve gözlem yöntemlerini içeren durum çalışması (örnek olay) gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulguların yorumlanması doğrultusunda yörenin turizm amaçlı kullanılabilecek oldukça fazla somut ve somut olmayan kültürel miras turizmi kaynağı olduğu ortaya çıkmıştır. Fakat kısmen Sagalassos ve Kbyra antik kentleri dışındaki kaynakların sürdürülebilir turizm felsefesi açısından turistik ürün olarak etkin ve verimli bir şekilde kullanılmadığı sonucu elde edilmiştir.

ABSTRACT

Cultural heritage tourism, which arises from the use of concrete and abstract cultural heritage resources for touristic purposes, has a significant impact on the development of local people living in rural areas. In order to realize this situation effectively, cultural heritage resources should be identified and brought to light and transferred to future generations within the framework of sustainable tourism philosophy. In this respect, the aim of this study is to determine the cultural heritage tourism resources of Burdur province and to determine whether the sustainable use of the resources is realized. The lack of a similar study on the region and filling the lack of literature in this respect makes the research important. Qualitative research method was used in accordance with the structure of the research. In the data collection, a case study involving document analysis and observation methods was conducted. As a result of the interpreted findings, it is revealed that the region is a source of concrete and abstract cultural heritage tourism which can be used for touristic purposes. However, it was concluded that the resources other than Sagalassos and Kbyra ancient cities, could not be used effectively and efficiently in part as a tourism product in terms of sustainable tourism philosophy.

***Sorumlu Yazar:** Ali İNANIR

E posta: ainanir@mehmetakif.edu.tr

GİRİŞ

Geçmiş dönemdeki tarihi ve kültürel değerlerin turizm amaçlı kullanılmasıyla ortaya çıkan kültürel miras turizmi önemli bir alternatif turizm çeşididir. Alternatif turizm, 1980 yılından sonra miras ve sürdürülebilir kalkınma kavramı ile birlikte kullanılan önemli bir kavram olarak gündeme gelmiştir (Butler, 1990). Literatürde farklı şekillerde ifade edilen bu kavram genel olarak kitle turizminin zıttı olarak sürdürülebilir turizm felsefesine uygun bir şekilde gerçekleştirilebilecek turizm çeşitleri diye ifade edilmektedir (Baytok ve arkadaşları, 2017). Kültürel miras turizminin etkin ve verimli bir şekilde turizm amaçlı kullanılabilmesi için de sürdürülebilir turizm felsefesinin ortaya koymuş olduğu kurallar çerçevesinde geliştirilmesi ve gelecek nesillere aktarılması gerekmektedir.

Kültürel miras turizminin sürdürülebilirliğinin sağlanması için kaynakların korunması yanında etkin ve verimli bir şekilde kullanılarak günün ihtiyaçları karşılaması ve kaynakların gelecek nesillere aktarılmasını gerekli kılmaktadır (Karapınar ve Barakazı, 2017). Bu doğrultuda araştırmanın amacı Burdur ilinin kültürel miras turizmi kaynaklarını ortaya koymak ve kaynakların sürdürülebilir olarak kullanımının gerçekleşip gerçekleşmediğini tespit etmektir. Araştırmanın amacını gerçekleştirme adına ilk olarak kültürel miras turizmi ile sürdürülebilirlik ilişkisi incelenmiştir. Daha sonra Burdur'un kültürel miras turizmi potansiyeli araştırılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış ve verilerin toplanmasında doküman analizi ve gözlem yöntemlerinden yararlanılmıştır. Elde edilen veriler yorumlanarak sunulmuştur.

KÜLTÜREL MİRAS TURİZMİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLİŞKİSİ

Kültürel miras turizmi kavramını daha iyi anlama adına öncelikle kültür kavramını ele almak gerekir. Kültür kelimesinin kökeni Latince 'tarım' anlamına gelen 'Cultura' kelimesinden türemiştir. Kültür, sosyal antropoloji, sosyal psikoloji, tarih, coğrafya, sosyoloji, hukuk, sanat, felsefe, edebiyat gibi birçok alanı etkileyen geniş kapsamlı bir kavramdır (Gülcan, 2010, s.101). Geniş kapsamlı bir olgu olduğu için kültür ile ilgili tek bir tanımın yapılması olanaksızdır (Kayserili, 2016, s.265). Bu nedenle araştırmacılar tarafından farklı tanımlarının yapıldığı görülmektedir. Bu doğrultuda kavram olarak kültür, bireyin, toplumun bir ferdi olarak elde ettiği bilgi, inanç, sanat, hukuk, adet, gelenek, ahlak, alışkanlık ve yeteneklerin karmaşık olarak toplamı diye ifade edilmektedir. Genel olarak kültür kavramı ise, bir toplumun paylaştığı ve üyeleri olan fertlere yaydığı görüşler, değerler ve algıların bütünü olarak ifade edilmektedir (Haviland ve arkadaşları, 2008; Saçılık ve Toptaş, 2017, s.108). Bu olgulardan yola çıkarak kültürün birden çok özelliği ortaya konulabilir.

Genel olarak kültürün özellikleri incelendiğinde kültür, bireyler birbirleri arasında paylaşabilir, sınırlayıcıdır, simgeleyicidir. Etkin bir şekilde dil yoluyla bireyler arasında aktarılabilir ve birbirini tamamlayan farklı unsurlardan meydana gelmektedir. Kültür doğuştan değil bireyler tarafından sonradan öğrenilerek uygulanabilir veya hayat felsefesi haline gelebilir. Kültür belli bir topluluğa ait olduğu için kendine dâhil ettiği topluluk üyelerinin davranışlarını doğrudan etkilemektedir (Mead, 1998, s.105; Mutlu, 1999; Yeşil, 2013, s.55).

Kültürel miras olgusu binlerce yıllık dünya tarihinde bireylerin deneyimlerinin ve tüm yaşamsal faaliyetlerinin kuşaktan kuşağa aktarılmasının sonucunda ortaya çıkan somut ve somut olmayan değerler bütünü olarak ifade edilmektedir (Kiper, 2004, s.14; Ünsal ve Purhan, 2012, s.34; Akça, 2017, s.579; Köroğlu ve arkadaşları, 2018 s.99). Somut kültürel miras değerleri olarak arkeoloji, anıtsal eserler, tarihi kentler ve dokular, kültürel peyzaj ve tarih ile ilgili kalıntılar ele alınmaktadır. Somut olmayan kültürel miras değerleri olarak da bir ulusun kimliği, kültürü, dili, dansları, müzikleri, törenleri, insan hazineleri, yöresel yemekleri, türküleri, manileri, gelenekleri, görenekleri, el sanatları, üretim biçimleri, sanatçıları, ozanları ve tarihi ile ilgili somut olmayan değerleri ele alınmaktadır (Türker ve Çelik, 2012, s.89; Barkut, 2017, s.10-11). Dünyada küreselleşme, teknolojinin gelişmesi, bireylerin boş zamanlarının artması gibi etmenlere bağlı olarak turizm olgusu ciddi bir ivme kaydetmiş ve turizmin hayat kaynağı olarak ifade edilen somut ve somut olmayan kültürel miras değerlerinin turistik ürün haline getirilmesiyle de kültürel miras turizmi olgusu ortaya çıkmıştır (Ayaz ve arkadaşları, 2018, s.4). Kültürel miras turizmi kavramı ulusal ve uluslararası birçok araştırmada ele alınmıştır (Gül ve Gül, 2019; Arslan ve arkadaşları, 2019; Alagöz ve arkadaşları 2018; De Jong ve Wu, 2018; Kutukız vd., 2017; Diker, 2016; Wells ve arkadaşları, 2015; Albayrak, 2013; Bahçe, 2009; McKercher ve Du Cros, 2002; Hughes, 1996)

Kültürel miras turizmi, kültür turizmine benzer bir şekilde, tarihi yerlerin ve alanların, müzelerin, sanat galerilerinin ziyaret edilmesi ve bununla birlikte resim, heykel, gösteri sanatları için çeşitli destinasyonlara

gidilmesi olarak ifade edilmektedir (Hughes, 1996, s.708; Gül ve Gül, 2019, s.1238). Diğer bir ifadeyle kültürel miras turizmi, farklı toplumlara ait tarihten kalma eserleri görme ve bir veya birden çok kültürü temsil eden geleneğe bağlı insan yerleşimine veya toprağın işlenmesine ilişkin geri dönüşümü söz konusu olmayan değişimlere sahip bir destinasyonu ziyaret etmeye yönelik seyahatlerdir şeklinde tanımlanabilir. Bu tanımlardan yola çıkarak kültürel miras turizminin özellikleri aşağıdaki gibi ifade edilebilir (Albayrak, 2013, s.63);

- Kültürel miras turizminin temelinde çeşitli kültürlerden kalan tarihi binalar, sanat eserleri gibi değerler yer almaktadır.
- Kültürel miras turizmi amaçlı kullanılan değerler yeniden üretilemez. Aynı zamanda bu değerler yöreye özgü olduğu için taklit edilmesi pek mümkün değildir. Bu nedenle çok iyi bir rekabet avantajı olarak kullanılabilir.
- Kültürel miras turizmi kültür turizmi gibi bireylerin geçmiş ile gelecek arasında köprü kurmasında önemli bir araçtır.
- Kültürel miras turizmi belli bir zaman diliminde gerçekleşen bir turizm türü değildir. Bu yüzden turizmin 12 aya yayılmasında önemli bir araçtır. Aynı zamanda kırsal turizm, gastronomi turizmi gibi farklı turizm türleri ile entegre olabilen bir turizm türüdür.
- Kültürel miras turizmi sayesinde geçmişten kalan eserler turizm amaçlı kullanılmakta ve bu sayede gelir elde edilebilmektedir. Buna bağlı olarak kaynakların bulunduğu yöredeki halkta kaynakların önemsenmesi ve sürekli olarak korunması bilinci ortaya çıkmaktadır.
- Kültürel miras turizmi sayesinde kaynakların bulunduğu yöredeki yerel halkın refah seviyesinde ciddi bir artış söz konusudur.
- Kültürel miras turizmi yerel halk ile turistler arasında sosyal bir etkileşimin ortaya çıkması konusunda fayda sağlamaktadır.

Sanayi devriminden sonra kaynakların bilinçsiz bir şekilde tüketilmesi ve gelecek nesillere aktarılamaması sürdürülebilirlik kavramının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Sürdürülebilirlik ile ilgili literatür incelendiğinde kavramın farklı şekillerde ele alındığı görülmektedir. Sürdürülebilirlik, temel çevresel, sosyal ve ekonomik hizmetlerin, bu hizmetlerin dayandığı ekolojik ve toplumsal yapının varlığında olumsuzluklar ortaya çıkarmaksızın kaynakların tüm topluma sunulabileceği gelişmeler olarak ifade edilmektedir (Duran, 2009, s.37-38; Kuşat, 2012, s.228). Diğer bir tanımda ise sürdürülebilirlik, “bugünün gereksinimlerini, gelecek kuşakların da kendi gereksinimlerini karşılayabilme olanağından ödün vermeksizin karşılayan kalkınma” şeklinde ifade edilmiştir (Yeni, 2014, s.184).

Sürdürülebilirliğin gerçekleştirilmesinde, sosyal ve kültürel değerlerin korunmasında, doğal çevrenin tahrip edilmeden gelecek nesillere aktarılmasında en etken araç şüphesiz turizmdir (Saçılık ve Toptaş, 2017, s.109). Tüm turizm türleri doğal kaynaklardan bağımsız bir şekilde düşünülmediği için turistik kaynakların korunması ve gelecek nesillere aktarılması sürdürülebilir turizmin sağlanması açısından hayati bir öneme sahiptir (Pekerşen ve arkadaşları, 2019, s.354). Sürdürülebilir turizm aynı zamanda bir destinasyonda sağlandığında hem doğal hayatın korunmasına yönelik bir garanti hem de yerel halka sorumluluk yükleyen bir olgu olarak ortaya çıkmaktadır (World Conservation Union, 1996). Yeşil turizm, sorumlu turizm, alternatif turizm ve yumuşak turizm olarak da adlandırılan sürdürülebilir turizm, gelecekteki fırsatları koruyarak, geliştirmeyi gözeterek, günümüz turistlerin ve ev sahipliği yapan destinasyonun ihtiyaçlarını giderme ilkesini benimsemektedir (Karapınar ve Barakazı, 2017, s.8).

Kültürel miras kaynakları açısından düşünüldüğünde sürdürülebilir turizm, topluma ekonomik fayda sağlayarak, kültürel mirası koruma ve paylaşma ile ilgili topluluklar oluşturarak ve sürdürülebilir turizm politikaları belirleyerek kaynakların korunması açısından etkili bir araçtır (Pekerşen ve Çalık, 2017, s.342). Sürdürülebilir turizm çerçevesinde somut ve somut olmayan kültürel miras kaynaklarının korunmasına yönelik olarak gelişmiş ülkeler, Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği ve uluslararası çeşitli organlar ciddi manada çalışmalar gerçekleştirmişlerdir (Dağıstan Özdemir, 2005, s.20). Dünya çapında UNESCO (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü) kabul ettiği Dünya Doğal ve Kültürel Mirasın Korunması Dair Sözleşmeyle ortaya konulan Dünya Kültürel Miras Listesi ve Geçici Liste ile kültürel miras kaynaklarının sürdürülebilir turizm

çerçevesinde korunmasında ve gelecek nesillere aktarılmasında oldukça etkili olmuştur (UNESCO, 2015; Karapınar ve Barakazı, 2017, s.11).

BURDUR İLİ'NİN KÜLTÜREL MİRAS TURİZMİ POTANSİYELİ

Burdur İli Akdeniz kıyı kesimi ile Anadolu'nun iç kesimlerini birbirine bağlayan geçitlerden biri üzerinde yer almaktadır. Bu nedenle tarihi devirler süresince değişik uygarlıkların yaşam sürdüğü Burdur, Cumhuriyet Dönemi'nde Merkez ve Tefenni ilçelerinin yer aldığı bir il haline getirilmiştir. Günümüze gelindiğinde ise 6387 km² yüz ölçümü olan Burdur İl'inin "Merkez, Ağlasun, Altınyayla, Bucak, Çavdır, Çeltikçi, Gölhisar, Karamanlı, Kemer, Tefenni ve Yeşilova" olmak üzere 11 adet ilçesi bulunmaktadır. Burdur ili kuzeyden Afyon, Kuzeydoğudan Isparta, güneyden Antalya, güneybatıdan Muğla ve batıdan Denizli illeri ile sınırları bulunan önemli bir coğrafi konumlu ildir. Burdur ilinin yüzey şekilleri engebeli bir platoyu andırmaktadır ve dağlık alanlar il yüzölçümünün yaklaşık %61'ini oluşturmaktadır (Yılmaz, 2005, s.569-570). Pisidia bölgesinde yer alan ve 1391 yılında Osmanlı topraklarına katılan Burdur, 1923 yılında il olmuştur (Milli Eğitim Bakanlığı, 2013, s.8).

Tarihi ve kültürü oldukça köklü olan Burdur ilinin buna bağlı olarak oldukça fazla somut ve somut olmayan kültürel miras turizmi kaynakları mevcuttur. Somut kültürel miras değerleri olarak Sagalassos Antik Kenti, Kremna Antik Kenti, Kibyra Antik Kenti, Sia Antik Kenti, Milias (Milyos) Antik Kenti, Burdur evleri (Taş Oda, Bakibey Konağı, Mehmet Akif Ersoy Kültür Evi), Ulu Cami ve Saat Kulesi, Susuz ve İncir Han, Hacılar ve Kuruçay Höyüğü Burdur Müzesi ve Kavaklı Rum Kilisesi ön plana çıkmaktadır. Somut olmayan kültürel miras değerleri olarak çalgılar (sipsi ve kabak Kemane), Dirmil (Altınyayla) güreşleri, folklorik değerler (Kezban yenge, teke zortlaması, teke zeybeği, serenler zeybeği, avşar zeybeği, iğdem düştü zeybeği, gabardıç, sabuncu, yaren ziyafetleri), oyunlar (yüzük saklama, yenilenin okşanması, kara tavuk, yattı kalktı), türküler (yağmur yağar, hatçem, Cemilenin gezdiği dağlar meşeli, Kezban yenge, tahtalıkta galbur var, erik dalı gevrektir, çavdırın hanları, sarı zeybek, şu Dirmilin çalgısı), Yemekler (Burdur şiş, ceviz ezmesi, göce sarması, sülük aşısı, çifne, dirgit, papara, turp aşısı, akça katık, dirgit) gibi değerler ön plana çıkmaktadır (Can, 2010, s.59; İnanır ve arkadaşları, 2015, s.333; İnanır, 2018, s.78; Ongun ve arkadaşları, 2019, s.175).

ARAŞTIRMANIN AMACI ÖNEMİ VE YÖNTEMİ

Somit ve somut olmayan kültürel miras değerlerinin turizm amaçlı kullanılmasıyla ortaya çıkan kültürel miras turizmi, turizmde talep oluşturmada bakımından oldukça önemli bir alternatif turizm türüdür. Özellikle dünya üzerinde turizmle ilgili konularda meydana gelen olumlu gelişmeler kültürel miras turizmine olan ilgiyi de arttırmıştır. Bu doğrultuda araştırmanın amacı Burdur ilinin kültürel miras turizmi kaynaklarını belirlemek ve kaynakların sürdürülebilir olarak kullanımının gerçekleşip gerçekleşmediğini ortaya koymaktır. Aynı zamanda yörede benzer bir çalışmanın olmaması ve bu açıdan literatürdeki boşluğu dolduracak olması araştırmayı önemli kılmaktadır. Araştırmanın yapısına uygun olarak nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında doküman incelemesi ve gözlem yöntemlerinden yararlanılmıştır. Araştırmanın ilk aşaması olarak doküman incelemesi yöntemi çerçevesinde Burdur'un kültürel turizm potansiyelinin ne olduğu ve kaynakların sürdürülebilir olarak kullanılıp kullanılmadığını ortaya koyabilmek amaçlı web sayfalarından, broşürlerden, kitaplardan elde edilen bilgiler üzerinde durulmuştur. Web sayfaları (05.10.2019-06.10.2019) tarihleri arasında incelenmiştir.

Veri toplamanın diğer bir ayağını oluşturan gözlem, nitel araştırma yöntemlerinde en yaygın olarak kullanılan yöntemlerden biridir. En önemli özelliği ise araştırmacıya, veriye ilk elden ulaşma imkânı sunar. Eğer araştırmacı bir konu ile ilgili derinlemesine bilgi elde etmek istiyor ise gözlem yöntemini kullanması uygun olacaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s.199). Araştırmanın gözlem sürecinde veri toplama amaçlı yöredeki somut kültürel miras değerlerinin bulunduğu bölgeye profesyonel rehber ve araştırmacı tarafından bizzat gidilerek gözlemler yapılmış, somut olmayan kültürel miras değerlerinin turizm amaçlı kullanılıp kullanılmadığını araştırma amaçlı da yörede gerçekleştirilen etkinlikler gözlemlenmiştir. Gözlem (01.10.2019-06.10.2019) tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Daha sonra elde edilen veriler yorumlanarak sunulmuştur. Araştırmanın geçerlilik ve güvenilirliğini sağlama adına birden fazla veri toplama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Göller Yöresi, örneklemini ise Burdur ili oluşturmuştur. Verilerin toplanması sürecinde zaman ve

maliyet gibi nedenlerden dolayı yöredeki tüm kültürel miras değerleri gözlemlenememiştir. Bu durum araştırmanın kısıtlılığını ortaya çıkarmıştır.

BULGULAR

Araştırma bulgularından ilki doküman incelemesi bulgularıdır. Doküman incelemesi için internet siteleri, kitaplar ve broşürler ele alınmıştır. İnternet sitelerinin incelenmesi, yöredeki kültürel miras kaynaklarının turizmde sürdürülebilir bir şekilde kullanılabilmesi doğrultusunda tanıtımları için yapılan çalışmalara ve yöreyi ziyaret eden turistlerin istatistik verilerine dayanmaktadır. Bu doğrultuda Burdur İl Kültür turizm Müdürlüğü, Burdur Müzesi, Burdur Doğa Tarihi Müzesi ve Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı (2005)'nın Sagalassos Antik Kenti ile ilgili broşürü ve Bozcu (2013)'un Burdur'un kültürel miras yapılarıyla ilgili kitabı incelenmiştir.

Burdur İl Kültür Turizm Müdürlüğü'nün web sitesi incelendiğinde kültürel miras kaynakları olarak İncirhan, Kibyra, Kremna, Ulu Cami ve Saat Kulesi, Sagalassos, Hacılar Höyüğü, Bakibey Konağı, Burdur Müzesi, yöresel dokuma atölyeleri, yöresel güreş etkinlikleri, yöresel gelin alma etkinlikleri, yöresel kıyafetler, Mehmet Akif Ersoy Kültür Evi, sipsi ve kabak kemane ile ilgili güncel fotoğrafların yer aldığı görülmüştür. Tarihi yapılar ve gezilecek yerlerle ilgili olarak; höyükler, müzeler, ören yerleri, hanlar, saat kulesi, Derviş Mehmet Paşa Kütüphanesi, Pirkulzade Kütüphanesi, Saden Camii ve Kütüphanesi, köprüler, çeşmeler, hamamlar, konaklar ve camiler ile ilgili detaylı bilgiler verilmiştir. Burdur'daki kültürel miras değerlerine de değinen 20 dakikalık bir tanıtım filmi ile kültür haritası sitede yer almaktadır. Yöresel mutfığa özgü Burdur şiş, ceviz ezmesi, kabak helvası, testi kebabı, ceviz helvası, Burdur muhallebisi ve gazel böreğinin nasıl yapıldığı, ne şekilde tüketilmesi gerektiği ve görselleriyle birlikte bilgiler sunulmuştur. Yöreye özgü geleneksel halk müzikleri, maniler, geleneksel oyunların nasıl oynandığı, geleneksel müzik aletlerinin nasıl çalındığı ile ilgili bilgiler sunulmuştur. Yörenin önemli kültürel miras turizmi açısından ziyaret edilen yerlerinden olan Burdur Müzesi, Doğa Tarihi Müzesi, Sagalassos Antik Kenti, Kibyra Antik Kenti ve Kremna Antik Kenti ile ilgili 2018 yılı ile 2019 yılı ilk altı aylık ziyaretçi sayıları verilmiştir. Bu durum Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1: Kültürel Miras Turizmi Bölgelerini Ziyaret Eden Turist Sayıları

	2018 Tüm Yıl	2018 İlk 6 Ay	2019 İlk 6 Ay	2018/2019 oranı (%)	Fark
Burdur Müzesi	21.634	9.010	14.306	+%59	+5.296
Doğa Tarihi Müzesi	5.931	3.032	844	-%28	-2.188
Sagalassos Antik Kenti	51.045	17.548	27.740	+%58	+10.192
Kibyra Antik Kenti	8.840	3.084	4.952	+%60	+1.868
Kremna Antik Kenti	1.190	535	469	-%13	-66
Toplam	88.640	33.209	48.311	+%45.5	+15.102

Kaynak: <http://www.burdurkulturturizm.gov.tr> (erişim tarihi: 06.10.2019).

Tablo 1 incelendiğinde 2018 yılında kültürel miras turizmi kaynaklarını Burdur'da 88.640 kişi ziyaret etmiştir. Bu ziyaretlerden en çoğu Sagalassos Antik Kenti'ne yapılırken en azı Kremna Antik Kenti'ne gerçekleştirilmiştir. 2018 yılı ilk 6 ayı ile 2019 yılı ilk 6 ayı karşılaştırıldığında ziyaretçi oranlarında yaklaşık yüzde 45'lik bir artışın olduğu görülmektedir. Bu artışta en büyük paya Sagalassos Antik Kenti sahipken, en düşük paya ise Doğa Tarih Müzesi sahiptir. Aynı zamanda Kremna Antik Kentine gelen ziyaretçi sayısında da % 13'lük düşüşün olduğu görülmektedir. Genel olarak yöre ile ilgili ilgili web sayfasında somut kültürel miras değerlerine yönelik istatistiki verilerin yer aldığı görülmüştür.

Burdur Müzesi'nin web sitesi incelendiğinde yöredeki antik kentlerden elde edilen kazılarda gün yüzüne çıkarılan tarihi eserlerle ilgili bilgiler sunduğu görülmüştür. Aynı zamanda tarihi eserlerle ilgili fotoğraflar

sunulmuştur. Kavaklı Rum Kilisesi binasının onarılıp müze haline getirilmesiyle ortaya çıkan Burdur Doğa Tarihi Müzesi'nin web sitesi incelendiğinde Burdur'un kemer ilçesinde yapılan fosil kazılarında ortaya çıkarılan filin atası olarak bilinen Mastadon'a ait dev bir iskeletin sergilendiği bir fotoğraf görülmektedir. Bununla birlikte tarih öncesi canlılara ait kalıntıların sergilendiği, müzede sinevizyon gösterisinin yapıldığı bunları öğrencilerin izlediği fotoğraflarda görülmektedir.

Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı (2005)'nin Sagalassos antik Kenti ile ilgili hazırlamış olduğu doküman incelendiğinde antik kentin geçmişi, kentte yaşayanların dini inanışları, tapınaklar, İskender Tepesi, güney kapı ve sur duvarları, sütunlu cadde, Tiberius Kapısı, aşağı agora, hamam, odeon, Hadrian Çeşmesi, Macellum, yukarı agora, Antoinler Çeşmesi, bazilika, tapınak ve kütüphane hakkında bilgiler sunulmuştur. Aynı zamanda bu turistik kalıntılar ve yerlerle ilgili olarak oldukça fazla fotoğraf ilgili dokümanda yer aldığı görülmektedir.

Burdur ilindeki kültürel turizm değerleriyle ilgili Bozcu (2013)'ün hazırlamış olduğu kitapta Burdur'da mimari özelliklere sahip tarih yapıların oldukça fazla olduğu, Osmanlı ve Selçuklu dönemlerine ait camiler, mescitler, kümbetler, kütüphaneler, hamalar, çeşmeler, sarnıçlar, hanlar ve kaleler ile ilgili mimari yapıların şehirde yer aldığı görülmüştür. İlgili dokümanda bu mimari yapılar ile ilgili oldukça fazla fotoğrafın yer aldığı görülmektedir.

Verilerin toplanmasında diğer bir yöntem olarak kullanılan gözlem yöntemi kapsamında, Sagalassos Antik Kenti, Kremna Antik Kenti, Kibyra Antik Kenti, Milias (Milos) Antik Kenti ve yörede gerçekleştirilen kültürel etkinlikler sürdürülebilirlik açısından profesyonel turist rehberi ile birlikte bizzat gözlemlenmiştir. Bu doğrultuda Tablo 2'de gözlemin gerçekleştiği yerler ve gözlem sırasında gözlemin içerdiği aktiviteler hakkında bilgiler sunulmuştur.

Tablo 2: Gözlemin sunduğu aktiviteler

Sagalassos, Kremna, Kibyra, Milias (Milyos) Antik Kentleri	• Coğrafi konum • Tanıtım çalışmaları • Ulaşım olanakları • Turistik alt ve üst yapı • Sunulan turistik hizmetler • Gerçekleştirilen turistik projeler • Halkın turizme ve turistlere bakışı • Turizmin yöre halkına katkısı • Taşıma kapasitesiyle ilgili yapılan çalışmalar • Turistik değerler • İlgili fotoğraflar
Kültürel Etkinlikler	• Kültürel etkinliklerin sunulduğu yerler • Etkinliklerin özünün korunması • Etkinliklerin turizm amaçlı kullanılması durumu

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur.

Sagalassos Antik Kenti'nin coğrafi konumu turizm faaliyetlerinin etkin bir şekilde sürdürülebilir olarak kullanılabilmesi açısından oldukça uygundur. Çünkü Antalya, Denizli, Isparta, Afyon gibi turizm konusunda etkili şehirlere yakın bir konumda yer almaktadır. Yöre ile ilgili tanıtım çalışmaları hem acenteler tarafından hem de tanıtım açısından önem arz eden Burdur İl Kültür Turizm Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmektedir. Antik kente ulaşım konusunda yol ile ilgili son zamanda yapılan çalışmaların yerinde ve faydalı olduğu görülmektedir. Alt yapının genel itibarıyla antik kentte yeterli olduğu, üst yapıyla ilgili yeni inşa edilen yörenin yapısına uygun Yörük çadırlarında verilen yiyecek içecek hizmetlerinin yerinde olduğu gözlemlenmiştir. Fakat yörede inşa edilen 4 yıldızlı otelin alternatif turizmin sürdürülebilirliği açısından doğa ile pek uyumlu olmadığı

görülmektedir. Yörede turistlerin hediyelik eşya ihtiyacını karşılayacak birimler mevcuttur. Yörede gerçekleştirilen turistik projelerin hedeflerine ulaşmadığı gözlemlenmiştir. Halkın turizme ve turistlere karşı bakış açısının olumlu yönde artırılması gerektiği gözlemlenmiş, aynı zamanda yöredeki ve antik kentteki turizmin sürdürülebilirliği ile ilgili sosyal, psikolojik, fiziki taşıma kapasitesinin belirlenmesine yönelik bir çalışma görülmemiştir. Turizmin genel itibarıyla bakıldığında yöre halkına katkısının düşük olduğu gözlemlenmiştir. Antik kente, Tiberius Kapısı, aşağı agora, Severuslar Çeşmesi, odeon, Roma Hamamı, kent konağı, Macellum, yukarı agora, Antoninler Çeşmesi, meclis binası, bazilika, kütüphane, tiyatro ve negropol gibi kalıntılar gözlemlenmiştir. Yöre ile ilgili tüm fotoğraflar yazar tarafından gözlem sırasında çekilmiştir.

Fotoğraf 1: Antoinler Çeşmesi'nden Bir Görünüm

Fotoğraf 2: Hamam Kalıntılarından Bir Görünüm

Fotoğraf 3: Neon Kütüphanesi'nden Bir Görünüm

Kremna Antik Kenti'nin coğrafi konumu turizm faaliyetlerinin etkin bir şekilde sürdürülebilir olarak kullanılabilmesi açısından oldukça uygundur. Çünkü Antalya, Denizli, Isparta, Afyon gibi turizm konusunda etkili şehirlere yakın bir konumda yer almaktadır. Antik kent ile ilgili tanıtım faaliyetlerinin yetersiz olduğu görülmektedir. Antik kente ulaşım konusunda ara yolların oldukça yetersiz ve bakımsız olduğu gözlemlenmiştir. Alt yapı ve üst yapı konusunda ciddi yetersizliklerin olduğu gözlemlenmiştir. Yörede turistlerin yeme, içme, konaklama ve hediyelik eşya ihtiyacını karşılayacak işletmelerin yeterli olmadığı görülmektedir. Antik kentin kalıntılarını ve genel bakımını ele alan projelerin yetersiz olduğu görülmektedir. Halkın turizm ve turist konularında olumlu bir algı tutuma sahip olmadığı gözlemlenmiş, aynı zamanda yöredeki ve antik kentteki turizmin sürdürülebilirliği ile ilgili sosyal, psikolojik, fiziki taşıma kapasitesinin belirlenmesine yönelik bir çalışma görülmemiştir. Kentin korunmasına yönelik hiçbir çalışmanın yapılmadığı, kentin yörede yaşayan halkın hayvanlarının otlatma alanı olarak kullanıldığı görülmektedir. Yörede antik kent ve turizmin sanayi ve tarım sektörünün gölgesinde kaldığı gözlemlenmiştir. Bu nedenle turizmin yöre halkına katkısının yok denecek kadar az olduğu gözlemlenmiştir. Antik kente forum, bazilika, Exsedra, kütüphane, tiyatro, tiyatronun alt tarafında

stoa, sütunlu cadde, propilion, antoinler tapınağı ve nympheum gibi yapılar gözlemlenmiştir. Yöre ile ilgili tüm fotoğraflar yazar tarafından gözlem sırasında çekilmiştir.

Fotoğraf 4: Bazalikadan bir görünüm görünüm

Fotoğraf 5: Kente Giriş kapısından bir

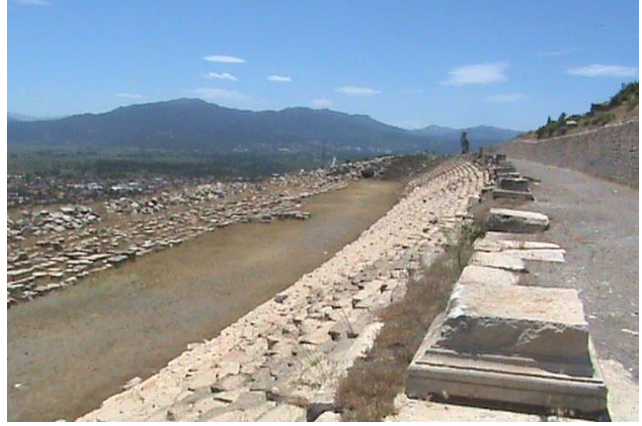

Fotoğraf 6: Anıtsal kapının merdivenleri (propylan)'dan bir görünüm

Kibyra Antik Kenti'nin coğrafi konumu turizm faaliyetlerinin etkin bir şekilde sürdürülebilir olarak kullanılabilmesi açısından diğer antik kentlere göre uygun değildir. Coğrafi konum olarak gelişmiş turistik destinasyonlara uzak mesafede kalmaktadır. Antik kent ile ilgili tanıtım faaliyetleri ilgili kurumlar tarafından gerçekleştirilmektedir. Antik kente ulaşım konusunda problem gözlemlenmemiştir fakat alt yapı ve üst yapının geliştirilmesi konusunda çalışmaların artırılması gerekmektedir. Yörede turistlerin yeme, içme, konaklama ve hediyelik eşya ihtiyacını karşılayacak işletmelerin yeterli olmadığı görülmektedir. Antik kentin kalıntılarının gün yüzüne çıkarılmasıyla ilgili son zamanlarda gerçekleştirilen projelerin kente olumlu katkı sağladığı görülmektedir. Halkın turizm ve turist konularında olumlu bir algıları konusunda çalışmaların artırılması gerektiği gözlemlenmiş, aynı zamanda yöredeki ve antik kentteki turizmin sürdürülebilirliği ile ilgili sosyal, psikolojik, fiziki taşıma kapasitesinin belirlenmesine yönelik bir çalışma görülmemiştir. Yörede turizmin yerel halka katkısının oldukça az olduğu gözlemlenmiştir. Antik kentte anıtsal kapı, stadyum, Bazilika, yukarı ve aşağı agora, hamam, gymnasion, tiyatro ve meclis binası, planlı anıt mezar, yuvarlak kuleli tak, su yolları, müzik Evi, medusa, Roma Hamamı kalıntıları olduğu gözlemlenmiştir. Yöre ile ilgili tüm fotoğraflar yazar tarafından gözlem sırasında çekilmiştir.

Fotoğraf 7: Tiyatrodan bir görünüm

Fotoğraf 8: Stadyumdan bir görünüm

Fotoğraf 9: Sahne binasından bir görünüm

Burdur ili Bucak ilçesi Kocaaliler (Melli) beldesinde yer alan Milias (Milyos) Antik Kenti, turizm amaçlı kullanılabilmesi açısından uygun bir coğrafi konuma sahiptir. Antik kent ile ilgili herhangi bir tanıtım faaliyeti yürütülmektedir. Antik kente ulaşım konusunda ciddi problemlerin var olduğu gözlemlenmiştir. Antik kentin bulunduğu yörede alt yapı ve üst yapı konusunda da büyük eksiklikler görülmektedir. Antik kente tarihi kalıntıların gün yüzüne çıkarılması konusunda bir proje geliştirilmemiştir. Halkın turizm ve turist konularında olumlu bir algıları konusunda çalışmaların artırılması gerektiği gözlemlenmiş, aynı zamanda yöredeki ve antik kentteki turizmin sürdürülebilirliği ile ilgili sosyal, psikolojik, fiziki taşıma kapasitesinin belirlenmesine yönelik bir çalışma görülmemiştir. Kentin korunmasına yönelik hiçbir çalışmanın yapılmadığı, kentin yörede yaşayan halkın hayvanlarının otlatma alanı olarak kullanıldığı görülmektedir. Turizmin yöre halkına hiçbir katkısı olmadığı gözlemlenmiştir. Antik kente ulaşım sırasında yol üzerinde Osmanlı Dönemi'nden kalma tarihi suların depolanması amaçlı sarnıçlar, antik kente günümüze kadar gelen büyük bir negropol ve negropol içinde Helenistik ve Roma Dönemi antik kentlerinde pek rastlanılmayan kayaya oyulmuş lahitler, kenti saldırılardan koruyan sur kalıntıları, kral tanrı kabartmasını andıran kabartmaya sahip bir tapınak ve kült alanı, Helenistik dönemin genel özelliği olan dağa yaslandırılmış ve kayalara oyulmuş bir tiyatro, tiyatronun yanında bir agora, giriş kemerli kapısı dimdik ayakta duran bir meclis binası, evler ve sarnıçlar gözlemlenmiştir. Antik kentteki kalıntıların çoğunun defineciler tarafından zarara uğratıldığı da gözlemlenmiştir. Yöre ile ilgili tüm fotoğraflar yazar tarafından gözlem sırasında çekilmiştir.

Fotoğraf 10: Tapınaktan Bir Görünüm

Fotoğraf 11: Tiyatrodan Bir Görünüm

Fotoğraf 12: Kamu Binasından bir Görünüm

Yöredeki somut olmayan kültürel miras değerleri olarak çalgılar, folklorik değerler, türküler, yemekler düğünlerde ve diğer etkinliklerde Burdur'un gözlemlenen Bucak, Ağlasun, Yeşilova, Gölhisar, Dirmil (Altınyayla) ilçelerinde kullanılmaktadır. Özellikle Dirmil(Altınyayla) güreşleri yöredeki turistik hareketliliği arttırdığı görülmektedir. Yörede somut olmayan kültürel miras değerlerinin sürdürülebilirlik açısından özünün korunduğu gözlemlenmiştir. Somut olmayan kültürel miras değerlerinin turizm amaçlı çok fazla kullanılmadığı gözlemlenmiş fakat değerlerin yöreye gelen kişi sayısını arttırdığı için diğer turistik değerlere talebi olumlu yönde arttırdığı gözlemlenmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Kültürel miras kaynaklarının turizm amaçlı kullanılmasıyla ortaya çıkan kültürel miras turizmi alternatif turizm türleri içinde günümüzde oldukça fazla talep gören bir turizm çeşididir. Özellikle turistler, ziyaretlerini gerçekleştirdikleri turistik destinasyonda yöreye özgü kültürleri tanımak, öğrenmek ve o kültürleri deneyimlemek amaçlı olarak kültürel miras turizmi faaliyetlerine katılmaktadırlar (Arslan ve arkadaşları, 2019, s.263). Bu faaliyetlerin gerçekleştirilmesi sırasında ve daha sonra kaynakların sürdürülebilir turizm felsefesi doğrultusunda etkin ve verimli bir şekilde kullanılıp gelecek nesillere aktarılması önem arz eden bir konudur. Bu doğrultuda araştırmanın amacı Burdur ilinin kültürel miras turizmi kaynaklarını belirlemek ve kaynakların sürdürülebilir olarak kullanımının gerçekleşip gerçekleşmediğini ortaya koymaktır. Araştırmanın yapısına uygun olarak nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında doküman incelemesi ve gözlem yöntemlerinden yararlanılmıştır.

Doküman incelemesi ve gözlem yöntemiyle elde edilen sonuçlara göre, yörenin somut ve somut olmayan kültürel miras turizmi kaynaklarının tanıtılması konusunda Burdur İl Kültür Turizm Müdürlüğü'nün güncel çalışmalar gerçekleştirdiği görülmektedir. İnanır (2018)'in gerçekleştirdiği çalışmada müdürlüğün sitesinin güncel olmadığı bulgusu elde edilmiştir. 2019 yılında müdürlüğün sitesini güncellemesinde yöredeki turizm paydaşlarının turizm konusuna bakış açılarında olumlu gelişmeler olduğu yorumu yapılabilir. Yöreye kültürel miras turizmi bakımından en çok ziyaretçi akını Sagalassos Antik Kenti'ne olurken, en az ziyaretçi ise Kremna Antik Kenti'ne geldiği sonucu elde edilmiştir. Ziyaretçi sayısının en yüksek Sagalassos'da olmasının nedeni

yörede reklam, tanıtım, alt yapı ve üst yapı konusunda Sagalassos Antik Kentinin oldukça ön planda olması yorumu yapılabilir. Kremna Antik Kentinin reklam, tanıtım, alt yapı, üst yapı, turistik kaynakların gün yüzüne çıkarılması ve kentin dış etkenlere karşı korunması gibi konularda çalışmaların yetersiz olması antik kenti ziyaret eden turist sayısını da olumsuz şekilde etkilemiştir ve bu durum kentin sürdürülebilir olarak kullanımını olumsuz bir şekilde etkilemiştir.

Yöredeki Burdur Müzesi ve Burdur doğa tarihi müzesi Antik Kentlerden ve diğer bölgelerde gerçekleştirilen kazılardan elde edilen kültürel miras turizmi kaynaklarının etkin, verimli ve sürdürülebilir şekilde turistlere sunulması açısından önemli bir değerdir. Fakat kaynaklardan reklam, tanıtım, alt yapı ve üst yapı konularında ortaya çıkan eksikliklerden dolayı etkin bir şekilde yararlanılamadığı sonucu elde edilmiştir. Bu sonuçların özellikle ortaya çıkmasında ilgili kurumların güncel olmayan web sayfaları etkilidir. Yöredeki antik kentlerde yapılan gözlemler sonucunda antik kentlerin çoğunluğunun coğrafi konumunun büyük bir avantaj olduğu gözlemlenmiştir. Buna rağmen kentlerin turizm amaçlı etkili ve verimli kullanılamadığı sonuçları ortaya çıkmıştır. Bu duruma nedeni olarak tanıtım, alt yapı ve üst yapı, sunulan turistik hizmetler, projelerin yetersizliği gibi etmenler neden olabilmektedir. Yörede yer alan Milias (milyos) Antik Kenti ile ilgili akademik ve uygulamaya dönük bir çalışmanın olmadığı, antik kentin kaderine terk edildiği görülmektedir. Bu durumun oluşmasında özellikle kazılarla ilgili yeterli bütçenin olmaması sebep olabilir.

Elde edilen bu sonuçlardan yola çıkarak yöredeki turizm paydaşlarına ve akademisyenlere bazı önerilerde bulunulabilir.

- Yörenin etkili ve verimli sürdürülebilir turizm ilkeleri çerçevesinde yönetilebilmesi için bir an evvel geniş kapsamlı paydaşların yer aldığı, şeffaf bir yapıda oluşturulmuş turizm konseyi oluşturulmalıdır.
- Yöredeki antik kentlerin, müzelerin, somut olmayan kültürel miras değerlerinin tanıtımı, alt yapısı ve üst yapısı konusunda çalışmalar arttırılmalıdır. Bu konuda kurumların web sitelerini sürekli olarak güncellemelidir. Turizm amaçlı somut olmayan kültürel miras değerlerinin kullanılması sağlanmaya yönelik çalışmalar arttırılmalıdır.
- Yerel girişimcilerin yörede daha fazla yatırım yapabilmeleri için teşvikler verilmelidir.
- Yöredeki antik kentlerde kazıların arttırılmasına yönelik bütçe oluşturulmalı, bütçe ilgili kişi ve kurumların hizmetine sunulmalıdır.
- Yerel halkın turizme bakış açılarını geliştirmeye yönelik eğitim ve bilgilendirme çalışmaları ilgili kurumlar tarafından gerçekleştirilmelidir. Turizme karşı algı ve tutumları belirli aralıklarla ölçülmelidir. Aynı zamanda yerel halkın turizmden daha fazla katkı elde etmesi sağlanmalıdır.
- Antik kentlerin sürdürülebilirliğine yönelik olarak fiziki taşıma kapasiteleri, bulunduğu bölgenin de sosyal ve psikolojik taşıma kapasiteleri belirlenmelidir.
- Özellikle yöredeki Milias (Milyos) Antik Kenti ile ilgili bilimsel ve uygulamaya dönük sürdürülebilir çalışmalar ortaya konulmaktadır. Sürdürülebilirlik açısından ciddi tehlike yaşayan Kremna Antik Kenti ile ilgili çalışmalarda arttırılmalıdır.

Son olarak bu araştırma bütçe ve zaman nedeniyle yöredeki tüm antik kentlerde gerçekleştirilememiştir. Bu konuda diğer araştırma yöntemleri de kullanılarak diğer antik kentlerinde ele alındığı araştırmaların gerçekleştirilmesi araştırma yapacak akademisyenlere önerilebilir.

KAYNAKÇA

Akça, S. (2017). Kültürel miras yönetimi: İstanbul tarihi yarımada örneği değerlendirme ve öneriler. *İdealkent Kent Araştırmaları Dergisi*. 22 (8), 577-596.

Alagöz, G., Çalık, İ. ve Güneş, E. (2018). Kültürel miras turizmi açısından Erzincan bakır işletme sanatının mevcut durumu ve sürdürülebilirliği. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 55, 174-191.

Albayrak, A. (2013). *Alternatif Turizm*. Ankara: Detay Yayıncılık.

- Arslan, E., Kendir, H. ve Özkoç, A. G. (2019). Niksar'ın kültürel miras turizmi potansiyelinin değerlendirilmesi. *VIII. National Eastern Mediterranean Tourism Symposium, 19-20 April 2019, Mersin.*
- Ayaz, N., Apak, Ö. C. ve Sünbül, K. (2018). Kültürel miras alanları üzerine bir meta analizi: safranbolu ilçesi örneği, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 2 (1), 1-14.
- Bahçe, A. S. (2009). Kırsal gelişimde kültür (mirası) turizm modeli. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25, 1-12.
- Barkut, E. B. (2017). Yavaş şehirlerin (cittaslow) kültürel miras ve turizm etkilerinin değerlendirilmesi: Türkiye örneği. *Uluslararası Kültürel Miras ve Turizm Kongresi*, 17-21 Mayıs 2017, Konya.
- Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı. (2005). *Sagalassos Ziyaretçi Kılavuzu*. Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı, Burdur.
- Baytok, A., Pelit, E. ve Soybalı, H. H. (2017). Alternatif turizm mi turizmde çeşitlilik mi? kavramsal bir değerlendirme. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4, 1-14.
- Bozcu, M. M. (2013). *Burdur İlinde Türk Mimarisi Selçuklu, Beylikler ve Osmanlı Eserleri*. Burdur: Burdur Ticaret ve Sanayi Odası Yayınları.
- Butler, R. W. (1990). Alternative tourism: pious hope or trojan horse. *Journal of Travel research*, winter, 40-45.
- Can, A. (2010). *Burdur'un Folklorik Eğlence Kültürü*. Burdur: Burdur Ticaret ve Sanayi Odası Yayınları.
- Dağıstan Özdemir, M. Z. (2005). Türkiye'de kültürel mirasın korunmasına kısa bir bakış. *Planlama*, 31, 20-25.
- De Jong, M. D. T. ve Wu, Y. (2018). Functional complexity and web site design: evaluating the online presence of UNESCO world heritage sites. *Journal of Business and Tecnical Communication*, 32 (3), 347-372.
- Diker, O. (2016). Kültürel miras ile kültürel miras turizmi kavramları üzerine kavramsal bir çalışma. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4 (30), 365-374.
- Duran, E. (2009). *Sürdürülebilir turizm kapsamında toplumsal ve kültürel kimliğin korunması: gökçe ada örneği*. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İzmir.
- Gülcan, B., (2010). Türkiye'de kültür turizminin ürün yapısı ve somut kültür varlıklarına dayalı ürün farklılaştırma ihtiyacı. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 2 (1), 99-120.
- Haviland, W., A., Prins, H., E., L., Walrath, D., I., ve Mcbridr, B., (2008). *Kültürel Antropoloji*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Hughes, L. H. (1996). Redefining cultural tourism. *Annals of Tourism Research*, 23 (3), 707-709.
- İnanır, A. (2018). *Destinasyon yönetimi kapsamında paydaşlar arası ilişkiler üzerine bir araştırma: göller yöresi örneği*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- İnanır, A. Biçer, C. ve İnel, M. (2015). "Burdur İli'nin yardımcı destinasyon olarak incelenmesi ve destinasyon yönetim örgüt modelinin geliştirilmesi." *I. Teke Yöresi Sempozyumu Bildiriler Kitabı* Cilt I. 04-06 Mart 2015, Burdur, 331-338.

- Karapınar, E. ve Barakazı, M. (2017). Kültürel miras turizminin sürdürülebilir turizm açısından değerlendirilmesi: Göbekli tepe ören yeri. *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 5-18.
- Kayserili, A. (2016). Kültürel miras turizmi açısından bir değerlendirme: bir İpekyolu şehri Erzurum. *Uluslararası İpekyolu Kültür Diyalogu Sempozyumu*, 5-6 Mayıs 2016, Erzurum.
- Kiper, P. (2004). Küreselleşme sürecinde kentlerimize giren yeni tüketim mekânları ve yitirilen kent kimlikleri. *Planlama*, 4, 14-18.
- Köroğlu, Ö., Yıldırım, H. U. ve Avcıkurt, C. (2018). Kültürel miras kavramına ilişkin algıların metafor analizi yoluyla incelenmesi. *Turizm Akademik Dergisi*, 5 (1), 98-113.
- Kuşat, N. (2012). Sürdürülebilir işletmeler için kurumsal sürdürülebilirlik ve içsel unsurları. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14 (2), 227-242.
- Kutukız, D., Uslu, A. ve Çaprak, D. (2017). Fethiye Destinasyonuna Gelen Turistlerin Kültürel Miras Destinasyonuna Yönelik Algılarının Belirlenmesi: Kayaköy Örneği. *The Journal of Academic Social Science*. 5 (60): 41-58.
- McKercher, B. ve Du Cros, H. (2002). *Cultural Tourism The Partnership Between Tourism and Cultural Heritage Management*. New York: Routledge.
- Mead, R., (1998). *International Management*. Blackwell.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2013). *Konaklama ve Seyahat Hizmetleri Turizm Coğrafyası-1*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Mutlu, E., C., (1999). *Uluslararası İşletmecilik*. İstanbul: Beta Basım.
- Ongun, U., İnanır, A. ve Kılınç, O. (2019). Yöresel Yemek Kültürünün Kırsal ve Kültür Turizmi Açısından Değerlendirilmesi: Ağlasun İlçesi Örneği. *VIII. National Eastern Mediterranean Tourism Symposium, 19-20 April 2019, Mersin*.
- Pekerşen, Y. ve Çalık, İ. (2017). Konya’da keçecilik geleneğinin somut olmayan kültürel miras açısından değerlendirilmesi, *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20 (37), 339-355.
- Pekerşen, Y., Güneş, E. ve Seçuk, B. (2019). Kültürel miras turizmi değerlerinin korunması ve sürdürülebilirliği kapsamında yerel halkın tutumu: Cumalıkızık örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3 (3), 350-368.
- Saçılık, Y., M., ve Toptaş, A., (2017). Kültür turizmi ve etkileri konusunda turizm öğrencilerinin algılarının belirlenmesi. *Turizm Akademik Dergisi*, 4 (2), 107-119.
- Türker, A. ve Çelik, İ. (2012). Somut Olmayan kültürel miras unsurlarının turistik ürün olarak geliştirilmesine yönelik alternatif öneriler. *Yeni Fikir Dergisi*, 9, 86-98.
- UNESCO (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü) (2015). whc.unesco.org/en/list/
- Ünsal, D. ve Pulhan, G. (2012). *Türkiye’de Kültürel Mirasın Anlamı ve Yönetimi*. Kültürel Miras Yönetimi (İçinde) (ss. 30-65). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Wells, V. K., Manika, D., Gregory-Smith, D., Taheri, B. ve McCowlen, C. (2015). Haritage tourism, csr and the role of employee environmental behaviour. *Tourism Management*, 48, 399-413.

World Conservation Union. (1996). *Annual Report*.

Yeni, O. (2014). Sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir kalkınma: bir yazın taraması. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16 (3), 181-208.

Yeşil, S. (2013). Kültür ve kültürel farklılıklar: liderlik açısından teorik bir değerlendirme. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12 (44), 52-81.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yılmaz, O. (2005). “Burdur İlinin Turizm Potansiyeli.” *I. Burdur Sempozyumu Bildiriler Kitabı*. 16-19 Kasım 2005, Burdur, 569-590.

İnternet Kaynakları

<http://www.burdurkulturturizm.gov.tr> (erişim tarihi: 05.10.2019).

<https://www.burdur.ktb.gov.tr/TR-155784/burdur-muzesi.html> (erişim tarihi: 06.10.2019).

<http://www.burduryenigun.com> (erişim tarihi: 06.10.2019).

<https://www.kvmgm.ktb.gov.tr/TR-159112/burdur-doga-tarihi-muzesi.html> (erişim tarihi: 06.10.2019).